

**PROBLEMY POGRANICZA
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
I PRAWA OCHRONY
ŚRODOWISKA**

**redakcja naukowa
Małgorzata Stahl, Piotr Korzeniowski
Aneta Kaźmierska-Patrzyzna**

MONOGRAFIE

PROBLEMY POGRANICZA PRAWA ADMINISTRACYJNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA

redakcja naukowa
Małgorzata Stahl, Piotr Korzeniowski
Aneta Kaźmierska-Patrzyzna

MONOGRAFIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 października 2016 r.

Wydanie publikacji zostało dofinansowane przez Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Łódzkiego

Recenzent

Prof. dr hab. Jerzy Stelmasiak

Wydawca

Izabella Małecka

Redaktor prowadzący

Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne

Dagmara Wachna

Łamanie

Wolters Kluwer

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

The logo for 'prawolubni' features the word in a lowercase, serif font. Above the letter 'i' is a small red heart. Below the text is a decorative horizontal line with a wavy, scalloped pattern.

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2017

ISBN 978-83-8092-624-0

ISSN 1897-4392

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
---------------------	----

Wprowadzenie	13
--------------------	----

Część I

ZADANIA ADMINISTRACJI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Paulina Łazutka

Związek jednostek samorządu terytorialnego jako podmiot wykonujący zadania publiczne z zakresu ochrony środowiska	17
--	-----------

Paweł Romaniuk

Systemy zarządzania i kontroli wybranych organów administracji publicznej ukierunkowane na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska	35
---	-----------

Ewaryst Kowalczyk

Obowiązki i uprawnienia podmiotów administracji w zamówieniach publicznych w zakresie ochrony środowiska w świetle dyrektywy 2014/24/WE	45
--	-----------

Eryk Kosiński, Maria Grzymisławska-Cybulska

Budowa elementów systemu ochrony brzegu morskiego jako usługa związana z ochroną środowiska morskiego w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług	58
---	-----------

Część II
DOSTĘP DO INFORMACJI, UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA
W PODEJMOWANIU DECYZJI ORAZ DOSTĘP DO SPRAWIEDLIWOŚCI
W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH ŚRODOWISKA

<i>Aneta Kaźmierska-Patrzyzna, Agnieszka Rabiega-Przyłęcka</i>	
Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie – uwagi na tle nowelizacji ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 9 października 2015 r.	73
<i>Grzegorz Czerwiński</i>	
Wybrane zagadnienia dotyczące udziału organizacji społecznych w postępowaniach administracyjnych z zakresu ochrony środowiska	89
<i>Anna Haładyj</i>	
Skarga na uchwałę podjętą przez organ gminy w świetle art. 9 ust. 3 konwencji z Aarhus	99
<i>Magdalena Micińska-Bojarek</i>	
Umowy międzynarodowe Federacji Rosyjskiej w dziedzinie ochrony środowiska – pozycja ustrojowa i przegląd	112

Część III
PLANOWANIE W OCHRONIE ŚRODOWISKA

<i>Anna Barczak</i>	
Polityka ochrony środowiska – od dokumentu do działań	135
<i>Marcin Kamiński</i>	
Administracyjnoprawne normy celowe w prawie ochrony środowiska	143
<i>Diana Trzcńska</i>	
Związki prawne między ochroną środowiska a planowaniem przestrzennym ...	160
<i>Maciej Kruś, Dawid Trela</i>	
Aktualne problemy dotyczące ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w studium	173
<i>Piotr Ruczkowski</i>	
Lokalizacja krematoriów (instalacji do spopielenia zwłok) w świetle przepisów o ochronie środowiska i innych wybranych regulacji prawnych	184

<i>Jakub Polanowski</i> Utrzymanie obiektu budowlanego w zgodzie z wymogami ochrony środowiska	194
--	-----

<i>Jan Stoksik</i> Działanie rolnośrodowiskowoklimatyczne w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (zagadnienia wybrane)	210
--	-----

<i>Przemysław Niemczuk</i> Stan wody na gruncie w prawie administracyjnym	227
---	-----

Część IV

OCHRONA POWIETRZA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

<i>Ilona Przybojewska</i> Paryskie porozumienie klimatyczne: przełom czy stagnacja?	243
---	-----

<i>Joanna Lemańska</i> Uchwały „antysmogowe”	254
--	-----

<i>Zygmunt Wiśniewski</i> Nowe regulacje prawne odnawialnych źródeł energii a bezpieczeństwo energetyczne Polski. Zagadnienia wybrane	267
---	-----

<i>Dominik J. Kościuk, Artur K. Modrzejewski</i> Farmy fotowoltaiczne i wiatrowe a ochrona środowiska w procesie inwestycyjnym – uwarunkowania prawne	282
---	-----

<i>Joanna Wyporska-Frankiewicz</i> Strona postępowania w sprawie ustalenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Zagadnienia wybrane	295
---	-----

<i>Patrycja Zgoła</i> Nadzór nad wykorzystaniem źródeł promieniowania jonizującego	314
--	-----

Część V

GOSPODAROWANIE ODPADAMI I POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI

<i>Marek Górski</i> Plany gospodarki odpadami	327
---	-----

Krystian M. Ziemiński, Maciej Kielbus

Próba oceny form działania organów jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami na przykładzie wojewódzkich planów gospodarki odpadami	340
--	------------

Karolina Karpus

Prawo o odpadach i granice przedmiotu jego regulacji w świetle zasady zrównoważonego rozwoju	352
---	------------

Małgorzata Szwejkowska, Elżbieta Zębek

Obowiązki reglamentacyjne podmiotów w zakresie gospodarki odpadami w kontekście prawno-administracyjnym i środowiskowym	363
--	------------

Ewa Badowska-Domagala

Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi poprzez przystąpienie do porozumienia	379
--	------------

Magdalena Łysek

Problemy gmin we wdrażaniu przepisów znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	395
---	------------

Agnieszka Jaworowicz-Rudolf

Zarys obowiązków przedsiębiorstw związanych z substancjami chemicznymi ze szczególnym uwzględnieniem tzw. substancji SVHC w świetle rozporządzenia REACH	407
---	------------

Martyna Wilbrandt-Gotowicz

Problemy administracyjnej kontroli wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (na przykładzie kontroli sanitarnej)	418
---	------------

Część VI

OCHRONA PRZYRODY

Bartosz Rakoczy

Stanowienie aktów prawa miejscowego w zakresie form ochrony przyrody. Ocena <i>de lege lata</i> i postulaty <i>de lege ferenda</i>	433
---	------------

Adrianna Ogonowska

Zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000	446
--	------------

Dorota Lebowa

Skarga na czynności związane z przeprowadzeniem przez dyrektora parku narodowego przetargu na rozporządzenie nieruchomością 454

Michał Kasiński

Ochrona własności a ochrona przyrody. Siedem mitów w sprawach reglamentacji usuwania drzew i krzewów 463

Małgorzata Szwejkowska, Wojciech Truszkowski, Elżbieta Zębek

Usuwanie drzew i krzewów z nieruchomości gminnych – wybrane zagadnienia teorii i praktyki 472

Agnieszka Skóra

Adresaci decyzji o usunięciu drzewa lub krzewu. Wybrane aspekty procesowe art. 83 u.o.p. 485

Agnieszka Wilczyńska, Przemysław Wilczyński

Lasy jako dobro publiczne 497

Część VII OCHRONA KRAJOBRAZU

Janusz Sługocki

Problemy ochrony prawnej krajobrazowych wartości przyrodniczych i kulturowych – uwagi o próbie wzmocnienia narzędzi ochrony krajobrazu .. 521

Anna Fogel

Nowe podejście do ochrony krajobrazu – założenia czy faktyczna zmiana modelu działań administracji? 535

Piotr Aszkielowicz

Praktyka organów administracji publicznej względem zakazów na obszarach chronionych przyrody po wejściu w życie ustawy krajobrazowej 546

Renata Lewicka

Ochrona krajobrazu w planowaniu przestrzennym 558

Anna Ostrowska

Bariery ochrony krajobrazu w systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego 576

Część VIII
INSTRUMENTY FINANSOWO-PRAWNE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PRAWNA W OCHRONIE ŚRODOWISKA

Leszek Bielecki

Ulgi w spłacie opłat i kar w zakresie korzystania ze środowiska w świetle rozwiązań ustawowych 597

Katarzyna Golat

Wybrane problemy odpowiedniego stosowania instytucji przedawnienia do środków finansowo-prawnych ochrony środowiska 608

Marek Lewicki

Opłaty podwyższone w prawie ochrony środowiska – zagadnienia wybrane .. 622

Piotr Korzeniowski

Wyzwania związane z określeniem charakteru prawnego kary pieniężnej za nielegalne przemieszczanie odpadów 640

Adam Habuda

Nowe wyzwania wynikające z ewolucji odpowiedzialności prawnej w ochronie środowiska 654

Małgorzata Szalewska

Model odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania 663

Zakończenie 673

Bibliografia 677

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. Dz. U. poz. 1137 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- p.o.ś. – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.)
- pr. wod. – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.)
- u.o.p. – ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.)
- u.p.z.p. – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.)
- u.s.p. – ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.)
- u.u.i.ś. – ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.)

Zasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

NZS	–	Nowe Zeszyty Samorządowe
ONSA	–	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	–	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSNP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	–	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP	–	Państwo i Prawo
PiS	–	Prawo i Środowisko
ST	–	Samorząd Terytorialny
ZNSA	–	Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

CBOSA	–	Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, http://orzeczenia.nsa.gov.pl
NSA	–	Naczelny Sąd Administracyjny
SN	–	Sąd Najwyższy
TK	–	Trybunał Konstytucyjny
TSUE	–	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WSA	–	wojewódzki sąd administracyjny

WPROWADZENIE

Niniejsza monografia poświęcona jest tematyce pogranicza prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska. Wokół tej problematyki skupiła się grupa przedstawicieli teorii i praktyki zajmujących się tymi dwoma obszarami systemu prawa. W teorii prawa podział systemu prawa na gałęzie jest najczęściej uzasadniany względami teoretycznymi i praktycznymi. Przesłanki teoretyczne tworzą podział wówczas, gdy normy należące do jednej gałęzi prawa charakteryzują się w takim stopniu wspólnymi cechami odróżniającymi je od innych norm, że w całości stanowią w miarę jednolity przedmiot. Tymi cechami mogą być szczególne dla danej gałęzi prawa cele, instytucje prawne, cechy stosunków społecznych oraz sposób regulacji tych stosunków. Praktyka uzasadnia podział prawa względami teoretycznymi, pod warunkiem że mają one wpływ na procesy tworzenia, stosowania i wykładni prawa. Warunkiem dokonania systematyzacji działów prawa jest wybór i stosowanie określonych kryteriów.

Obecny stan dyskusji nad kryteriami podziału prawa na gałęzie cechuje duża liczba propozycji i brak szerzej uznanych rozwiązań teoretycznych, przy praktycznej akceptacji tradycyjnie istniejących podziałów i wątpliwościach co do wyodrębniania nowych gałęzi prawa. Najczęściej proponuje się stosowanie następujących kryteriów podziału prawa: 1) kryterium przedmiotowe, które wskazuje na rodzaj stosunków społecznych regulowanych przez dane normy (występujące tutaj trudności wiążą się z charakterystyką przedmiotów przeprowadzoną w sposób pozwalający na ściśle ich odgraniczenie); 2) kryterium metody regulacji prawnej; 3) kryterium zadaniowe wskazujące na istnienie szczególnych zadań realizowanych przez daną grupę norm; 3) kryterium systemowe podkreślające istnienie łącznego układu wewnętrznego norm, posiadającego własne zasady, za pomocą których ustalany jest określony porządek instytucji prawnych funkcjonujących w ramach tego układu. Kryteria te można zastosować przy analizie zagadnień przedstawionych w monografii. Wobec dynamicznych zmian zachodzących obecnie w systemie prawa trudno wskazać ściśle metodologiczne odrębności prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska.

Można przypuszczać, że wymiana doświadczeń i poglądów zaprezentowanych w tej publikacji pozwoli na wyciągnięcie wniosków dotyczących doskonalenia stosowania szeregu przepisów prawa. Wyróżnienie działów i wyodrębnianie się różnych dyscyplin

szczegółowych nauk prawnych jest jednym z podstawowych zadań nauki prawa. W badaniu systemu prawa wciąż aktualna pozostaje potrzeba kompleksowego ujęcia różnorodnych jego gałęzi w procesie ich wzajemnego oddziaływania i nakładania się na siebie ich zakresów. Rodzą się tu jednak pewne pytania. Jak należy rozumieć pojęcie całości w prawie? Czy całością jest system prawa, czy też całość taką tworzą dopiero kompleksowe gałęzie prawa i kompleksowe dyscypliny prawa, do których można niewątpliwie zaliczyć zarówno prawo administracyjne, jak i prawo ochrony środowiska?

Słowo „pogranicze” oznacza obszar w pobliżu granicy dzielącej pewne przestrzenie. Tak rozumiane pogranicze na gruncie nauki prawa może oznaczać obszar styku prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska. Związki prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska, ich współdziałanie i wzajemne przenikanie się stanowi jedną z cech stosunków administracyjnoprawnych, którym przedmiotem jest środowisko lub jego zasoby.

Zastosowanie metody administracyjnoprawnej na gruncie prawa ochrony środowiska bardzo często wymaga uwzględnienia m.in., że instytucja prawna lub instrument prawny zawiera w sobie elementy prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska. Z wypowiedzi autorów książki wyłania się potrzeba wspólnego ukierunkowania prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska. Analizy badanych zagadnień pokazują współlistnienie, współdziałanie oraz wzajemne przenikanie się regulacji prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska. Niewątpliwie problemy graniczne przedstawione w monografii charakteryzują się także szczególną złożonością będącą konsekwencją kompleksowego charakteru tych dwóch obszarów regulacji.

W zamyśle autorów monografia traktuje o podstawowych zagadnieniach teoretycznych i praktycznych dwóch systemów obejmujących prawo administracyjne i prawo ochrony środowiska. Gdy ujmujemy wszystkie normy prawne chroniące środowisko w powiązaniu ze sobą, wówczas okazuje się, że to, co jednostkowe i to, co ogólne jest w nich powiązane przy pomocy: instytucji, instrumentów oraz metod regulacji należących zarówno do prawa administracyjnego, jak i prawa ochrony środowiska.

Zamierzeniem tej publikacji jest otwarcie dyskusji nad zagadnieniami pogranicza prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska, a więc często wywołującymi wątpliwości czy spory pomiędzy przedstawicielami doktryny. Celem opracowania jest także przyczynienie się do usunięcia podłoża przynajmniej niektórych z tych sporów przez wskazanie oczywistych związków oraz koniecznego zakresu współdziałania prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska.

Mamy również nadzieję, że prezentowana monografia stanie się inspiracją do podjęcia dalszych badań naukowych dotyczących zagadnień w niej poruszanych.

Część I

**ZADANIA ADMINISTRACJI W ZAKRESIE
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Paulina Łazutka

Związek jednostek samorządu terytorialnego jako podmiot wykonujący zadania publiczne z zakresu ochrony środowiska

1. Wprowadzenie

We współczesnym świecie ochrona środowiska jest niezwykle cenna. Dobry stan środowiska wpływa nie tylko na zdrowie obywateli, ale również na kondycję gospodarki w ujęciu narodowym i globalnym. Tak postrzegana ochrona środowiska wymaga zatem nie tylko dobrej jakości przepisów prawnych, ale także właściwych mechanizmów ich realizowania.

Jednostki samorządu terytorialnego zostały obciążone licznymi zadaniami z zakresu ochrony środowiska. Zadania te wymagają od nich zarówno specjalistycznych działań organizatorskich czy technicznych, jak i dużych nakładów finansowych. Aby skomplikowane i wielopłaszczyznowe zadania ochronne wykonywać jak najlepiej, wiele jednostek samorządu terytorialnego zdecydowało się na powołanie związków, które pozwalają na skumulowanie sił i środków w celu maksymalizacji efektywności działania w tym zakresie.

Niniejsze opracowanie ma na celu przedstawienie podstaw formalnych takiej współpracy i realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska wraz z powołaniem się na przykłady z praktyki.

2. Konstytucyjne podstawy ochrony środowiska

Obecnie obowiązująca Konstytucja RP zajmuje się problematyką ochrony środowiska w kilku miejscach, a jej postanowienia są niezwykle korzystne dla środowiska i jego bezpieczeństwa¹.

Najważniejsze postanowienia w tej materii zawiera bez wątpienia art. 5 Konstytucji RP, zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacja wskazanych w tym artykule zadań należy do wszystkich władz publicznych Rzeczypospolitej, tj. do organów ustawodawczych, wykonawczych i sądowniczych, a także do organów samorządu, zwłaszcza terytorialnego. Każdy z tych pionów władzy i organów powinien działać z właściwymi mu kompetencjami i w odpowiednich dla niego formach prawnych i organizacyjnych². Z. Bukowski podkreśla, że art. 5 Konstytucji RP zawiera podwójną regulację odnoszącą się do ochrony środowiska. Po pierwsze, jest to wprowadzenie zasady zrównoważonego rozwoju jako zasady ustrojowej odnoszącej się do podstawowych zadań państwa, zaś po drugie, chodzi o określenie ochrony środowiska jako jednej z podstawowych funkcji państwa³. Tym samym ochrona środowiska została zaliczona do zasadniczych wartości państwa takich jak: niepodległość, nienaruszalność terytorium państwa, ochrona praw i wolności człowieka i obywatela czy dziedzictwa narodowego. Jak wskazuje A. Barczak, Konstytucja RP traktuje ochronę środowiska jako wartość w aspekcie ogólnospołecznym, a nie tylko indywidualnym. Jest to bardzo nowoczesne ujęcie, które nawiązuje do ogólnościowej strategii ochrony środowiska, opartej na dokumentach ONZ i harmonizuje pod tym względem z podstawami prawno-ustrojowymi Unii Europejskiej⁴.

Rozwinięciem postanowień art. 5 jest art. 74 Konstytucji RP. Określa on zadania władz publicznych w dziedzinie polityki ekologicznej i ma charakter programowy⁵. Konstytucyjny obowiązek prowadzenia polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom dotyczy działań politycznych. Nie jest on skoncentrowany tylko i wyłącznie na polityce ochrony środowiska. Władze publiczne mają prowadzić wszelkie możliwe polityki w sposób zapewniający bezpieczeństwo

¹ L. Gardjan-Kawa, *Administrowanie zasobami środowiska po reformie ustrojowej*, Warszawa 2000, s. 25.

² P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Warszawa 2008, s. 26.

³ Z. Bukowski, *Konstytucyjne podstawy obowiązków państwa w zakresie ochrony środowiska*, PiŚ 2002, nr 4, s. 65.

⁴ A. Barczak, *Zadania samorządu terytorialnego z zakresu ochrony środowiska* (w:) A. Barczak, E. Kowalewska, *Zadania samorządu terytorialnego w ochronie środowiska. Aspekty materialne i finansowe*, Warszawa 2015, s. 39–40.

⁵ P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji...*, s. 176.

ekologiczne⁶. Zdaniem P. Korzeniowskiego art. 74 Konstytucji RP akcentuje przede wszystkim obowiązek ochrony środowiska znajdujący się po stronie władz publicznych⁷, który powinien stanowić samodzielną i odrębną od innych funkcję państwa⁸. Jak zaznacza P. Winczorek, uregulowania tego przepisu są przykładem praw człowieka najnowszej generacji i jakkolwiek dotyczą jednostek, to w istocie odnoszą się do wielkich zbiorowości ludzkich. W naszych czasach mają charakter zdecydowanie ponadlokalny i ponadpaństwowy⁹. Dodatkowo jest to nakaz perspektywicznego spojrzenia na problemy ochrony środowiska, zobowiązujący władze publiczne do podejmowania działań kształtujących, prewencyjnych i reglamentacyjnych nie tylko zgodnie z kryterium legalności, ale również gospodarności, oszczędności i efektywności¹⁰.

Przywołane powyżej przepisy wraz z art. 31 ust. 3, art. 68 ust. 4, art. 86 i 232 Konstytucji RP tworzą konstytucyjne podstawy ochrony środowiska. Pomimo tego, że normy konstytucyjne odnoszą się nie tylko do ochrony środowiska, to umieszczenie jej wśród fundamentalnych założeń funkcjonowania państwa sprawia, że prawa i wolności oraz obowiązki obywateli i władz publicznych należy rozpatrywać i interpretować w oparciu o treść zasady ochrony środowiska i jej wymogi¹¹.

3. Zadania publiczne z zakresu ochrony środowiska wykonywane przez gminy i powiaty

Do grupy podmiotów zobowiązanych i uprawnionych do wykonywania zadań z zakresu ochrony środowiska należą jednostki samorządu terytorialnego. W niniejszej części opracowania zaprezentowane zostaną zadania z zakresu ochrony środowiska wykonywane przez gminy i powiaty.

Gmina to podstawowa jednostka samorządu terytorialnego, która zgodnie z art. 164 ust. 3 Konstytucji RP wykonuje wszystkie zadania samorządu terytorialnego nie zastrzeżone dla innych jednostek samorządu terytorialnego. Kontynuacją konstytucyjnych postanowień jest art. 6 u.s.g., formułujący domniemanie właściwości gminy we wszystkich sprawach publicznych o znaczeniu lokalnym. Domniemanie to stanowi podstawową regułę, na której opiera się podział zadań w sprawach publicznych o zna-

⁶ Z. Bukowski, *Konstytucyjne podstawy...*, s. 69.

⁷ P. Korzeniowski, *Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego jako zadanie władz publicznych. Jak należy rozumieć treść art. 74 ust. 1 Konstytucji RP?*, PiŚ 2011, nr 2, s. 113–126, <https://sip-1llex-1pl-1czytelnia-2czasopism-2online.han3.lib.uni.lodz.pl/#/publikacja/151129708> (26.08.2016).

⁸ *Ibidem*, teza 2.

⁹ P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji...*, s. 177.

¹⁰ L. Gardjan-Kawa, *Administrowanie zasobami...*, s. 26.

¹¹ A. Haładaj, *Konstytucyjne podstawy ochrony środowiska*, Prawo – Administracja – Kościół 2003, nr 1–2, s. 57.

Małgorzata Stahl – profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego w stanie spoczynku, autorka i współautorka licznych publikacji z zakresu prawa administracyjnego, w tym teorii prawa administracyjnego, prawa samorządu terytorialnego i sądownictwa administracyjnego.

Piotr Korzeniowski – profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Łódzkiego, doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Zakładu Prawa Ochrony Środowiska na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie; autor licznych publikacji naukowych z zakresu prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska.

Aneta Kaźmierska-Patrzyzna – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; autorka i współautorka kilkudziesięciu publikacji naukowych z zakresu prawa ochrony środowiska i prawa administracyjnego.

Książka stanowi kompleksowe opracowanie na temat kluczowych problemów badawczych występujących na styku prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska. Omówiono w niej zagadnienia związane z realizacją zadań administracji w zakresie ochrony środowiska, dostępu do informacji publicznej, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska. Zwrócono uwagę na kwestie szczególne związane z planowaniem w ochronie środowiska, ochroną powietrza i odnawialnymi źródłami energii, gospodarowaniem odpadami, postępowaniem z substancjami chemicznymi, ochroną przyrody i krajobrazu (ochroną różnorodności biologicznej) oraz instrumentami finansowo-prawnymi i odpowiedzialnością prawną w ochronie środowiska.

Publikacja przeznaczona jest dla pracowników administracji rządowej i samorządowej, osób wykonujących zawody prawnicze, przedsiębiorców, doktorantów, studentów oraz wszystkich innych podmiotów zainteresowanych przedstawianą problematyką.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUEWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

